

Jakelun mukaan sähköisesti, tarkkailuvelvolliset

Päätös, Raahen edustan merialueen vesistö- ja kalataloustarkkailuohjelman hyväksyminen, yhteistarkkailu vuosille 2026–2035

Tarkkailuvelvolliset ja toimintoja koskevat ympäristöluvat

Laiva Gold Oy	Dnro Psy-2007-y-160 Dnro PSAVI/98/04.08/2011 Dnro PSAVI/34/04.08/2013	Nro 84/09/2, 24.11.2009 Nro 54/12/1, 12.6.2012 Nro 4/2016/1, 7.1.2016
Raahen Vesi Oy	Dnro PSAVI/64/04.08/2012	Nro 54/06/2, 31.5.2006
Raahen Voima Oy	Dnro PSAVI/94/04.08/2013	Nro 176/2015/1, 21.12.2015
SSAB Europe Oy	Dnro PSAVI/57/04.08/2013	Nro 34/2016/1, 22.3.2016

Kasviplankton- ja pohjaeläintarkkailu ja kalataloustarkkailu toteutetaan osana tätä tarkkailusuunnitelmaa.

Asian vireilletulo

AFRY Finland Oy on toimittanut 14.4.2025 tarkkailuvelvollisten puolesta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle sekä Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle hyväksyttäväksi esityksen Raahen edustan vesistö- ja kalataloustarkkailuohjelmaksi vuosille 2026–2035. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Lapin ELY-keskuksen toimivalta tarkkailuasiassa on todettu edellä mainituissa päätöksissä.

Raahen edustan merialueen yhteistarkkailuohjelmaesitys sisältää kuvauksen veden laadun tarkkailusta, kasviplankton-, ja pohjaeläintarkkailusta sekä sedimenttitarkkailusta, kalataloustarkkailusta ja kalojen metallipitoisuustarkkailusta.

Tarkkailuohjelman käsittely ja asianosaisten kuuleminen

Asian käsittelyssä ja ratkaisemisessa on noudatettu hallintomenettelyä siten kuin ympäristönsuojelulain 96 §:ssä säädetään. Lisäksi vesilain 3 luvun 12 §:n mukaan yhteistarkkailua tai tarkkailusuunnitelman hyväksymistä taikka näiden muuttamista koskeva päätös on tehtävä noudattaen soveltuvin osin, mitä hallintolaissa säädetään, jollei päätöstä tehdä lupaa myönnettäessä tai muutettaessa. Päätös annetaan tiedoksi ja siitä tiedotetaan noudattaen, mitä 11 luvun 22 §:ssä säädetään.

Tarkkailuohjelma ja siihen liittyvä kuulutus ovat olleet esillä ennen tämän päätöksen ratkaisua. Kuulutus ja tarkkailuohjelmaesitys ovat olleet

4.7.2025

POPELY/1330/2025
LAPELY/4802/2021

nähtävänä 12.5.2025 - 28.6.2025 välisenä aikana Raahen virallisella ilmoitustauluilla sekä ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa [Ympäristö ja luonnonvarat - valtakunnalliset kuulutukset](#).

Lausuntoa on lisäksi pyydetty Raahen ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Siikajoen kalatalousalueelta, Pattijoen Kalastajainseuralta, Pattijoen jakokunnalta, Palon-Savolahden yhteisten vesialueiden osakaskunnalta, Raahen kalastajainseuralta, Metsähallitukselta ja Saloisten Osakaskunnalta.

Tarkkailuohjelmaesitys

Raahen edustan tarkkailun tavoitteena on selvittää neljän toimijan pistekuormituksen vaikutukset merialueella. Tavoitteena on myös selvittää merialueella tapahtuvat alueelliset sekä ajalliset muutokset. Aiempaan vuonna 2016 laadittuun ja 2017 muokattuun tarkkailuohjelmaan verrattuna uuteen ohjelmaesitykseen on lisätty sedimenttitarkkailu. Verkkokoekalastuksen tarkkailusykliä on esitetty muutettavaksi viidestä vuodesta kuuteen vuoteen. Tarkkailupisteiden nimiä on myös yhdenmukaistettu rekistereissä olevien tietojen mukaisesti. Uuteen tarkkailuohjelmaan on myös lisätty ohjeita näytteenottoa ja raportointia koskien.

Vesistötarkkailu

Esityksen mukaan vedenlaatutarkkailu toteutetaan vuosittain yhdellä intensiivipisteellä (RE17) ja 10 alueellisen tarkkailun pisteellä. Intensiivipisteeltä vesinäyte otetaan 12 kertaa vuodessa ja alueellisen tarkkailun näytteet otetaan neljä kertaa vuodessa.

Kasviplanktonitarkkailu toteutetaan kolmen vuoden välein. Näytteet otetaan heinä- ja elokuussa vesinäytteenottojen yhteydessä kolmelta tarkkailupisteeltä. Pohjaeläintarkkailu toteutetaan kolmen vuoden välein. Pohjaeläinnäytteet otetaan Raahen edustalta yhteensä viideltä näytteenottoasemalta. Kasviplankton- ja pohjaeläintarkkailua tehdään ns. laajoina tarkkailuvuosina 2026, 2029, 2032 jne.

Esityksen mukaan sedimenttejä tarkkaillaan jatkossa joka viides vuosi alkaen vuonna 2026. Edellisen kerran sedimenttejä on tarkkailtu Laiva-kaivoksen toimesta toukokuussa 2012. Vuoden 2012 sedimenttitarkkailu toteutettiin kuudelta tarkkailupisteeltä. Sedimenttinäytteet otetaan jatkossa neljältä näytteenottopisteeltä. Sedimenttipisteiden tiedot ja tulokset viedään ympäristöhallinnon KERTY-järjestelmään

Kalataloustarkkailu

Esityksen mukaan kalataloudelliseen tarkkailuun sisältyy kalastustiedustelu, kalojen metallipitoisuuden seuranta ja verkkokoekalastus.

Kalastustiedustelu ja kalojen metallipitoisuuden seuranta toteutetaan tarkkailusuunnitelmasta ilmenevällä tavalla vuosina 2026, 2029, 2032 ja

4.7.2025

POPELY/1330/2025
LAPELY/4802/2021

2035. Verkkokoekalastus toteutetaan vuosina 2026 ja 2032. Kunkin vuoden tarkkailusta laaditaan raportti seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä. Vuoden 2032 tarkkailun jälkeen tehdään laaja raportti, jossa arvioidaan tarkkailutulosten pitkän ajan trendejä, sekä lupavelvollisten toiminnan vaikutuksia.

Annetut lausunnot:

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan, että tarkkailuohjelma on ympäristönsuojelun ja valvonnan kannalta asianmukainen ja tarkoituksenmukainen. Tarkkailuohjelmaan tehdyt muutokset ovat perusteltuja eivätkä muutokset näytä merkittävästi vaikuttavan yhteistarkkailuun ja siitä saataviin tuloksiin. Ympäristötarkastaja pitää sertifioidun näytteenottajan vaatimusta asianmukaisena ja perusteltuna osana vesistötarkkailua. Vaatimus tukee tarkkailun luotettavuutta, tulosten vertailtavuutta ja viranomaisvalvonnan oikeusvarmuutta. Tarkkailuohjelmassa huomautetaan, että Laiva-kaivoksen sedimentin tarkkailuvelvoite ei lakkaa toiminnan keskeytyksen ajaksi, vaikka ELY-keskuksen hyväksynnän mukaan sedimenttianalyysijä ei tarvitse tehdä kaivoksen toiminnan keskeytyksen aikana. Tämä on ympäristötarkastajan mielestä tärkeä täsmennys.

Metsähallitus ilmoitti 12.6.2025 antamassaan lausunnossa (LAPELY/4802/2021), että heillä ei ole huomautettavaa Raahen edustan merialueen vesistö- ja kalataloustarkkailuohjelmaan.

Annetut muistutukset

Asiassa ei annettu muistutuksia.

ELY-keskuksen ratkaisu

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue ja Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomainen ovat tarkastaneet esityksen Raahen edustan merialueen vesistö- ja kalataloustarkkailuohjelmaksi vuodesta 2026 alkaen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue ja Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomainen hyväksyvät tarkkailuohjelmaan sisältyvät tarkkailut toteutettavaksi esitetyllä tavalla seuraavin muutoksin tai tarkennuksin:

Vesistötarkkailu:

- SSAB:n ympäristö- ja vesitalouslupan osalta tulee viitata myös uusimpaan lupaan 25.3.2024 Nro 43/2024 (Dnro PSAVI/4571/2023).
- Tarkkailuohjelmaesityksessä on tuotu esille tähän saakka Raahen edustan tarkkailussa käytetyt ja suositusten mukaiset määritysmenetelmät ja todettu, että myös muita suositusten mukaisia määritysmenetelmiä voi käyttää tässä tarkkailussa (s. 8/17). ELY-keskus toteaa, että vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi tulee vedenlaadun tarkkailussa käyttää aina samaa määritysmenetelmää

4.7.2025

POPELY/1330/2025
LAPELY/4802/2021

kussakin vedenlaatumuuttujassa ja käytettävä määritysmenetelmä tulee ilmoittaa ja päivittää tarkkailuohjelmaan yksiselitteisesti.

- A-klorofyllin sekä kasviplanktonin sekä näytteenoton osalta tulee käyttää ajantasaista näytteenoton ohjetta: [Kasviplanktonseurannan menetelmäohje vesien- ja merenhoitoon - Vesi.fi aineistopankki](#).
- Tarkkailuohjelmaesityksen mukaan kaikkien havaintopaikkojen pintavedestä analysoidaan lämpökestoiset koliformiset bakteerit neljä kertaa vuodessa alueellisen tarkkailun kertoina. ELY-keskus tuo esille, että THL: mukaan lämpökestoisten koliformisten bakteerien määrittämisen sijasta jatkossa tulisi tarjota Escherichia coli -määrittämistä soveltuvin määrittäisin (ks. perustelut). Myös bakteerien määrittämisen osalta tarkkailuohjelmassa tulee ilmoittaa käytettävä tarkempi menetelmä sekä soveltuva DB-koodi.
- Raportoinnin osalta pohjaeläin-, kasviplankton- ja a-klorofyllitarkkailun osalta tuloksista lasketaan tilanarvioinnissa käytettävät indeksit ja tuloksia peilataan vesienhoidon tilanarvioinnissa käytettyihin ekologisen tilaluokittelun luokkarajoihin *sekä soveltuvin osin vedenlaadun tarkkailussa saatuihin tuloksiin*.

Kalataloustarkkailu:

Kalatalousviranomaisen hyväksyy ehdotetun tarkkailusuunnitelman kalataloudellisen yhteistarkkailun osalta seuraavin tarkennuksin:

- Verkkokoekalastukset tulee toteuttaa viiden vuoden välein, kuten edellisellä tarkkailuohjelmakaudella.
- Tarkkailuraportit on toimitettava tiedoksi Siikajoen kalatalousalueelle.
- Kalatarkkailun raportoinnissa hyödynnettävä veden laadun ja muun biologisen tarkkailun tuloksia.
- Vuoden 2032 tarkkailun jälkeen tehdään laaja raportti, jossa arvioidaan tarkkailutulosten pitkän ajan trendejä, sekä lupavelvoitteen toiminnan vaikutuksia. Koekalastuksen tulokset on tallennettava koekalastusrekisteriin koekalastusvuoden loppuun mennessä.
- Kalojen metallipitoisuuksia koskevat tulokset tulee tallentaa ympäristöhallinnon KERTY-rekisteriin.

Ratkaisun perustelut

Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskukset katsovat, että vesistö- ja kalataloustarkkailuohjelma vastaa päätöksessä huomioitujen muutosten jälkeen vesi- ja ympäristölupapäätöksissä asetettuja vaatimuksia.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus huomauttaa, että SSAB Europe Oy:ta koskevan päätöksen 25.3.2024 43/2024 tarkkailua koskeva lupamääräys 74 on astunut voimaan 2.5.2024, kun päätös tuli lainvoimaiseksi. Siten tarkkailuohjelmassa tulee viitata tähän päätökseen ja sen tarkkailuvelvoitteeseen. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että esitetty yhteistarkkailusuunnitelma vastaa tämänhetkisen toiminnan huomioiden riittävästi em. lupamääräystä. Lupamääräyksen 74 mukaan ”Tämän päätöksen mukaiseksi päivitetty yksityiskohtainen käyttö-, päästö-

4.7.2025

POPELY/1330/2025
LAPELY/4802/2021

ja vaikutustarkkailusuunnitelma on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle hyväksyttäväksi vähintään kuusi (6) kuukautta ennen muutettujen toimintojen käyttöönottovaiheen alkamista.” ELY-keskus toteaa, että myös yhteistarkkailun osalta päivitystarpeet tulee tarkastella luvassa edellytetyllä tavalla ennen muutettujen toimintojen käyttöönottovaiheen alkamista.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus tuo esille, ettei kiintoaine sisälly tällä hetkellä yhteistarkkailun analyysiin. Kiintoaine on kuitenkin Laiva Gold Oy:n lupapäätöksen Nro 84/09/2 tarkkailuvelvoitteessa, minkä vuoksi kiintoaineen lisäämistä yhteistarkkailun parametriksi tulisi tarkastella, mikäli Laiva Gold Oy toiminta käynnistyy.

Vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi tulee käyttää aina samaa määrittämenetelmät kussakin vedenlaatumuuttujassa ja ilmoittaa täsmällinen määrittämenetelmä tarkkailuohjelmassa. Eri määrittämenetelmillä saatujen tulosten mahdolliset tasoerot ovat riski tulosten vertailukelpoisuudelle valtakunnallisesti ja pitkissä aikasarjoissa. Ympäristöhallinnon seurannoissa käytettävät ja suositellut luonnonvesien määrittämenetelmät löytyvät: [Suomen ympäristökeskus > Laatusuosituks](#)[et ympäristöhallinnon vedenlaaturekistereihin vietävälle tiedolle.](#)

Tarkkailuohjelmassa tulisi viitata ajantasaisiin ohjeisiin mm. näytteenottomenetelmistä.

Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksen Ympäristöseurannoissa käytettävät vesimikrobiologiset määrittämenetelmät -raportin mukaan lämpökestoisten sijasta jatkossa tulisi tarjota Escherichia coli -määrittästä soveltuvien määrittäksien (DB-koodit 3064, 3065, 3066 ja 3067). Tavoitteena on yhdenmukaistaa vesimikrobiologisia määrittäksiä kaikissa seurannoissa ja selvityksissä mukaan lukien vesistö tarkkailut.

ELY-keskus katsoo, että biologinen tarkkailu on tärkeä osa vesistövaikutusten tarkkailua ja että biologisissa muuttujissa havaitut muutokset on tärkeää linkittää tarkkailtavan toiminnan vaikutuksiin ja vedenlaadussa tapahtuviin muutoksiin.

Esitetyn tarkkailusuunnitelman mukainen kalataloudellinen tarkkailu antaa hyvää yleiskuvaa Raahen edustan merialueen kalastosta ja kalastuksesta. Kalatalousviranomainen katsoo, että ehdotetussa tarkkailusuunnitelmassa esitetty koeverkkokalastuksen toteutusvälin pidentäminen viidestä vuodesta kuuteen vuoteen tuo vain vähäistä synergiaetua, jonka vuoksi kalatalousviranomainen ei pidä tarkkailuun esitettyä heikennystä perusteltuna.

Tarkkailuohjelman voimassaolo ja muuttaminen

Tämä tarkkailuohjelma on voimassa vuodesta 2026 alkaen.

4.7.2025

POPELY/1330/2025
LAPELY/4802/2021

Mikäli tarkkailuvelvollisten toiminnassa tapahtuu muutoksia tai yhteistarkkailuun osallistuvat tarkkailuvelvolliset muuttuvat, voi olla tarpeen päivittää yhteistarkkailuohjelma. Tarkkailuohjelmaan on tehtävä tarvittavat muutokset uusien lupamääräysten mukaisesti.

Muutoksista, jotka eivät heikennä tarkkailun luotettavuutta tai kattavuutta, voidaan sopia tarkkailuvelvollisen ja asiasta vastaavan valtion valvontaviranomaisen kesken. Muutosesitykset tulee tehdä kirjallisena em. viranomaisille.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi keskeyttää päätöksen täytäntöönpanon.

Tämän päätöksen perusteella päivitetty tarkkailuohjelma tulee toimittaa ELY-keskuksille viimeistään 4.9.2025.

Sovelletut säännökset

Vesilaki (527/2014) 3 luku 12 §, 11 luku 22 §
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 64 §, 96 §
Hallintolaki (434/2003) 62 a §
Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §, 11 a § ja 11 b §
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Maksu on 1760 euroa. Ei arvonlisäverollista myyntiä.

Valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maksullisista suoritteista (v. 2025) mukaan maksu tarkkailusuunnitelman hyväksymisestä on vesilain sekä ympäristönsuojelulain mukaiseen lupiin liittyvän tarkkailusuunnitelman tai sen muutoksen hyväksymisen osalta 80 €/tunti. Kalataloustehtävien suoritteiden osalta vesilain sekä ympäristönsuojelulain mukaiseen lupiin liittyvän tarkkailusuunnitelman hyväksymisestä veloitetaan 70 euroa/tunti ellei luvanhaltija ole valtio.

Tarkkailusuunnitelman tarkastamiseen ja yleisiin hallinnollisiin tehtäviin (päätös, kuulutukset) on käytetty työaika Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella neljätoista (15) tuntia ($15 \times 80 \text{ €} = 1200 \text{ €}$).

Tarkkailusuunnitelman tarkastamiseen ja yleisiin hallinnollisiin tehtäviin (päätös, kuulutukset) on käytetty työaika Lapin ELY-keskuksen elinkeino, työvoima, osaaminen -vastuualueella kahdeksan (8) tuntia ($8 \times 70 = 560 \text{ €}$).

4.7.2025

POPELY/1330/2025
LAPELY/4802/2021

Koko tarkkailusuunnitelman käsittelymaksuksi (1200 € + 560 €) tulee siten 1760 euroa. Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta. Lasku päätöksestä lähetetään yhteistarkkailun yhteyshenkilölle Johanna Pahkalalle, SSAB Europe Oy. Tarkkailuvelvolliset voivat sopia maksun jakamisesta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa asetuksessa valtioneuvoston asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024).

Päätöksestä tiedottaminen

Tämä päätös lähetetään tarkkailuvelvollisille sekä tiedoksi Raahen ympäristönsuojeluviranomaiselle, kalatalousalueelle, Metsähallitukselle, osakaskunnille ja tarkkailuohjelman laatineelle konsultille. Päätöksestä kuulutetaan ELY-keskuksen internet-sivustolla: Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen valtakunnalliset.

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, ylitarkastaja Jaana Rääpysjärvi (vesistötarkkailu), puh. +358 295 038 095

Lapin ELY-keskus, kalastusbiologi Aurora Hatanpää (kalataloustarkkailu), puh. +358 295 037 144.

Sähköpostilla: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea oikaisua Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus liitteineen on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon (kirjaamo.pohjois@avi.fi). Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä olevassa oikaisuvaatimusosoituksessa. Asian käsittelystä perittävään maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Vesistötarkkailun osalta asian on esitellyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ylitarkastaja Jaana Rääpysjärvi ja ratkaissut ryhmäpäällikön sijainen ylitarkastaja Kirsi Similä.

Kalataloustarkkailun osalta asian on esitellyt Lapin ELY-keskuksen kalastusbiologi Aurora Hatanpää ja ratkaissut kalatalouspäällikkö Jeremi Tertsunen.

4.7.2025

POPELY/1330/2025
LAPELY/4802/2021

Liitteet	Oikaisuvaatimusohje
Jakelu	Tarkkailuvelvolliset, sähköisesti
Tiedoksi	Mirja Heikkinen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Raahen ympäristönsuojeluviranomainen sekä kunta, sähköisesti AFRY Finland Oy Siikajoen kalatalousalue Pattijoen Kalastajainseura Pattijoen jakokunta Palon-Savolahden yhteisten vesialueiden osakaskunta Raahen kalastajainseura Metsähallitus Saloisten Osakaskunta

Tämä asiakirja POPELY/1330/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/1330/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Rääpysjärvi Jaana 04.07.2025 10:30

Esittelijä Hatanpää Aurora 04.07.2025 10:31

Ratkaisija Tertsunen Jermi 04.07.2025 10:53

Ratkaisija Similä Kirsi 04.07.2025 10:45